

Uredništvo: Ljubljana, Knašjeva  
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,  
3124, 3125, 3126.  
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-  
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.  
Podružnica Maribor: Gosposka ulica  
št. 11. — Telefon št. 2455.  
Podružnica Celje: Kocenova ulica  
št. 2. — Telefon št. 190.  
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru  
št. 100.  
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska  
cesta št. 42.  
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-  
gartnerja.

# JUTRO

**Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“**

Uredništvo:  
Ljubljana: Knašjeva ulica 6. Telefon  
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126  
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-  
roča se posebej in velja po pošti:  
prejemana Din 4.-, po razmaš-  
nih dostavljena Din 5.- mesečno  
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon  
št. 2440.  
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 66.  
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po  
tarifu.

## KONFERENCA MALE ANTANTE

**Včeraj so se začela posvetovanja zunanjih ministrov — Politika  
Male antante bo ostala neizpremenjena**

Bratislava, 13. septembra. r. Danes je bila tukaj otvorjena konferenca zunanjih ministrov držav Male antante, ki ji v mednarodnih političnih in diplomatskih krogih pripisujejo glede na sedanji mednarodni položaj izreden pomen. Zunanji ministri držav Male antante so se včeraj podali najprej v Topolčane, kjer jih je sprejel predsednik republike dr. Beneš. Avdiencia jugoslovenskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Stojadinovića pri prezidentu dr. Benešu je trajala nad pol ure. Razgovorjala sta se o vseh vprašanih, ki so na dnevnem redu tega zasedanja. Popoldne je prezident dr. Beneš priredil na čast zunanjim ministrom Male antante svečano kosilo, ki so se ga udeležili poleg vseh treh zunanjih ministrov tudi pomočnik zunanjega ministra dr. Martinac, jugoslovenski poslanik v Pragi in drugi obojestrani.

S posebnim vlakom so se nato ob 17. odpeljali zunanji ministri iz Topolčan v Bratislavo, kjer jim je bil prirejen izredno svečan sprejem.

### Svečan sprejem v Bratislavi

Na trgu pred hotelom, v katerem so nastanjeni, je bil postavljen častni bataljon českoslovaške vojske, več oddelkov Sokolov in Sokolice, več čet gasilcev in deputacije raznih patriotskih društev, večstoštevna množica pa je zunanje ministre navdušeno pozdravljala. Vojaška godba je zaigrala jugoslovensko, rumunsko in českoslovaško himno, ki so jo prekinjali viharji vzkliki: Zivela Jugoslavija! Zivela Rumunija! Zivela Českoslovaška! Zivela Mala antanta! Bratislavski župan dr. Krmo je pozdravil zunanje ministre Male antante z daljšim govorom, v hotelu samem pa so zunanje ministre pozdravili legionarji in stari českoslovaški veterani iz osvobodilne voine. Bratislava, 13. septembra o. Českoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža, ki je bil pri prezidentu dr. Benešu v Topolča-

nih je nocoj prispel v Bratislavo in bo jutri prisostvoval sejam zunanjih ministrov. Konference bo jutri zaključena.

Jutri zvečer odpotuje dr. Stojadinović skupno z dr. Hodžo na lov v prezidentov dvorec Zimphovice. Od tam bo v sredo odpotoval v Prago, kjer bo ostal dva dni in si bo pri tej priliki ogledal tudi Skodove tovarne v Plzinu.

### Posvetovanja ministrov

Bratislava, 13. septembra o. Danes dopoldne so se sestali ministri Male antante h konferenci, ki je trajala od 10. do 13. Opoldne je njim na čast priredil českoslovaški zunanji minister intimno kosilo. Popoldne ob 16. se je konferenca nadaljevala in je trajala do 20. ob 21. pa je bil banket, ki ga je priredil predsednik českoslovaške vlade. Posvetovanja zunanjih ministrov se bodo jutri dopoldne in popoldne nadaljevala ter bodo zaključena zvečer ob 20. ko bo objavljen zaključni komunik. V teku noči odpotujejo ministri iz Bratislave.

## Vlada napoveduje odpis kmečkih dolgov

**Izjava kmetijskega ministra o ureditvi kmečkih dolgov — Tri vrste dolžnikov — Dolgovi pri zadrugah bodo urejeni po predlogu zadrug samih**

Beograd, 13. septembra. r. V Veliki Kikindi je govoril včeraj na nekem shodu JRZ kmetijski minister g. Stanković, ki se je v svojem govoru bavil predvsem s problemom kmečkih dolgov ter je med drugim izjavil: Uredba o ureditvi kmečkih dolgov se že sestavlja in bo objavljena še ta mesec. Posebne važnosti je dejstvo, da predstavlja ta uredba končno rešitev tega vprašanja ter se v mnogocem razlikuje od dosedanjih uredb, ki so se bavile s tem vprašanjem. Uredba gre za tem, da se portfelj kmečkih menic iz raznih zasebnih bank prenese na eno izmed državnih bank kot likvidacijsko banko, kar bo po vsej priliki poverjeno Privilegirani agrarni banki. Del kmečkih dolgov bo prevzela država. Uredba predvideva tudi velike olajšave v pogledu višine dolgov in načina odplačila. Dolžniki bodo razdeljeni na tri skupine. V prvo skupino pridejo dolžniki, ki delgu-

jejo denarnim zavodom, v drugo pridejo dolžniki kmetijskih zadrug, v tretjo vrsto pa oni, ki dolgujejo zasebnikom, trgovcem, obrtnikom in drugim. Za vse te kategorije dolžnikov bo posebej urejen način odplačila, ki se bo ravnal po položaju upnika. Glede dolgov pri kmetijskih zadrugah, se bo postopalo tako, kakor bodo zadruge same predlagale, ker so v tem primeru dolžniki in upniki kmetje sami, pa je najbolje, da rešijo stvar tako, kakor se zdi njim samim najbolj prav. Glede odpisa dolgov se bo razlikovalo med onimi dolžniki, ki imajo manjše dolgeve in velikimi dolžniki. Za male dolžnike bo veljal linearni odpis, pri velikih dolžnikih pa se bo postopalo individualno. Vprašanje rešitve kmečkih dolgov ni samo v tem, da se kmet razdolži, marveč tudi v tem, da si kmet zopet pridobi kredit, ki ga je izgubil.

## San Sebastian padel

**V noči od sobote na nedeljo so vladne čete izpraznile mesto, ki so ga nato zasedli uporniki**

San Sebastian, 13. septembra. V pretekli noči kmalu po polnoči je uporiška vojska z regularnimi četami na čelu pričela prodirati proti prvim hišam San Sebastiana. V mestu se je čulo ostro streljanje. Okrog 2. po polnoči, ko so pričeli uporniki prodirati v center mesta, so udarili plameni iz raznih večjih stavb. Med drugim je nastal požar v znanem sansebastianskem kursalonu. Prav tako je pričelo goreti tudi vseh drugih monumentalnih zgradbah. Anarhistom je uspelo uresničiti svoje grožnje, češ da bodo mesto zažgali. Malo število baskiških nacionalistov, ki so ostali do zadnjega na svojih mestih, se je obupno borilo, da obvaruje vsaj nekatere večje zgradbe pred požarom. Pomekod je prišlo celo do spopadov med njimi in anarhisti. Medtem so uporniki milenični z rednim vojaštvom in maroškim oddelki postopoma zasedli mesto.

### Podrobnosti o padcu

Pariz, 13. septembra AA. Agencija Havas je prejela od svojega posebnega dopisnika podrobnosti o padcu San Sebastian.

Na konferenci, ki se je vršila sredi pod vodstvom pokrajinskega guvernerja Ortege, je bilo sklenjeno, da se mesto izprazni. Razen dveh anarhističnih komisarijev, so vsi prisotni bili za to. Oba anarhista pa sta zahtevala, naj se obramba mesta nadaljuje do kraja; ker sta bila preglašavana, sta izjavila, da se sklep ne pokorita. Zato sta bila po naredbi guvernerja aretirana.

Dogodki so se med tem razvijali z bliskovito naglico. Konferenca se še ni zaključila, ko se je v mestu že pričelo streljanje. Nastalo je na več krajih mnogo manjših spopadov med anarhisti in baskiškimi nacionalisti, pa tudi pred uporniki so se vladni milenični umikali z orožjem v rokah. Baskiški nacionalisti so si zelo prizadevali, da bi ekstremistom onemogočili zažganje večjih pomembnih zgradb v mestu.

Požar je najprej nastal v tvmornici papirja. Takoj zatem se je pojavil v celih vrstah državni zgradb. Guverner je zapustil mesto čele okrog ene ure po polnoči, dobro uro prej, nego so uporniki zavzeli poslednji centralni okraj mesta. Vladne čete so uničile radijsko postajo, telefonsko mrežo in železniški predor. Vojska generala Molle je danes popoldne dokončno zavzela mesto ter se zavarovala proti raznim presečenjem in zasledam. Uporniki so z zavzetjem San Sebastian postali končno gospodarji cele pokrajine Guipuzcoe. Ko bodo uporniki uredili svojo upravo v pokrajini, bodo njihove vojaške sile poslale proti Bilbao, kjer se vladne čete že mrzlično utirjujejo.

Pariz, 13. septembra. AA. Vladne čete so se umaknile iz San Sebastian v Orion, ker so se razvrstile po dobro utrjenih postojankah. Tu nameravajo ustaviti prodiranje upornikov po cesti proti Bilbao.

### Položaj na drugih frontah

Pariz, 13. septembra. r. Po vseh, ki so v teku noči in današnjega dne prispeli semkaj iz Španije, je trenutni položaj v Španiji približno naslednji:

Pri Huesci, na fronti pri Saragossi so čete katalonske vlade zavzele kraj Guisena, južnozapadno od Monte Aragona in tako prekinile zvezo med uporniki oddelki in Huesci in Monte Aragoni. Uporniki demantirajo vesti o vkorakanju vladnih čet v Huesco in trde, da se vrše glavni boj 10 km daleč od mesta.

Na fronti pred Toledom se vrši neprestana borba že od sobote zjutraj. Vlada trdi v svojih poročilih, da so vladne čete zavzele hrib Bukeron in zaplenile velike množine orožja in municije. Radijske postaje, ki so v rokah upornikov pa poročajo, da so

uporniške čete vzhodno od Talavere napredovale za 16 km.

Na južni fronti so vladne čete napredovale za 2 km proti Cordobi.

Aktivnost letalstva je na obeh straneh zelo velika. Uporniška letala so bombardirala San Sebastian, Sant Ander Valencijo, Cartagena in Malago, vladna letala pa Oviedo in položaje upornikov četr severno od Malage in na fronti pri Talaveri. Vlada v Burgosu trdi, da so uporniki pri Talaveri sestrelili 7. na severni fronti pa 3 vladna letala.

General De Lano je zahteval od vlade naj pošlje najbolj zanesljive čete na fronto pri Talaveri kjer bo poskušal prebiti uporniško fronto in presekati zvezo med četami polkovnika Yague.

### Konflikt med diplomati in madridsko vlado

Saint Jean de Luz, 13. septembra. AA. Na včerajšnjem sestanku diplomatskega zbora je poročal argentinski poslanik, da zahteva španska vlada, naj se diplomatski predstavniki vseh držav vrnejo v Madrid ali kakšno drugo mesto v Španiji. V bodoče ne namerava več priznavati onih diplomatskih zastopnikov, ki bi se nastanili izven Španije. Diplomatski zastopniki raznih držav so o tem takoj obvestili svoje vlade. V sredo se spet sestanejo. Tedaj ima biti to vprašanje

## Diktatura na Poljskem?

**Gotovi krogi se zavzemajo za uvedbo fašistično hitlerjevskega režima z generalom Rydz Smiglyjem na čelu**

Varšava, 13. septembra. r. List »Slovo«, ki izhaja v Vilnu, objavlja razgovor z bivšim poveljnikom poljskih čet, ki so zavzele Vilno, generalom Zeligovskim, ki pripada kot narodni poslanec sedanjemu Sejmu in ki načeljuje tako zvan skupini poljedelcev. General Zeligovski, ki je že v pokoju, je nastanjen v okolici Vilna, kjer ima svoje posestvo. V svoji izjavi najprej zahteva večje sodelovanje poljskih kmetov v vladnih poslih. Zelo zanimiva so izjavljanja tega generala, v kolikor se nanašajo na vlogo vrhovnega inspektorja poljske vojske Rydz Smiglyja. General Zeligovski načenja v svoji izjavi aktualno vprašanje, ali je umestno da se velika avtoriteta vrhovnega poveljnika vojske meša v politiko ter da se name-

sto legalne, na ustavi sloneče oblasti, propagira diktatura. »Gotovi krogi«, pravi general Zeligovski med drugim, »hočejo proglasiti Rydz Smiglyja za diktatorja in bi želeli, da bi se ustvaril na Poljskem enak položaj, kakor v Nemčiji in Italiji. Toda ti ljudje pozabljajo, da tam na čelu velikih političnih pokretov ne stoji generali. Vrhovni poveljnik vojske ima v dobi vojne največjo odgovornost. Od njegove sposobnosti je v vojni odvisna usoda vsega naroda. Radi tega mora imeti dovolj časa, da samega sebe in svo vojsko pripravi za tako možnost. Brezno državne uprave nikakor ne sme sloneti na njegovih ramenih. Na čelu vojske mora biti vojak, ne pa politik.

požar sam. Vsekakor pa bi bil ogenj brez takojšnje intervencije gasilcev napravil še mnogo večje škodo. Skupno škodo so ocenili na milijon frankov.

### Komunistična zarota v Italiji

Pariz, 13. septembra. r. »Paris Midi« poroča iz Rima da so tam odkrili tajno komunistično organizacijo. Italijanska policija je že pred mesecem aretirala več delavcev v železnarni v Terniju zaradi tega, ker so širili letake, v katerih so pozivali italijansko delavstvo naj podpre madridsko vlado. Organizirali so tudi zbiranje prispevkov za špansko ljudsko fronto. Vsi ti delavci pridejo pred izredno sodišče ter so obtoženi zaradi organiziranja prepovedane komunistične stranke. Ameriški novinar, ki je prvi objavil vesti o odkritju te zarote, je bil včeraj izgnan iz Italije.

**darujmo že za pol stoletja! Pol stoletja že deluje CMD,**

## Sporazum o razširjenju pokojninskega zavarovanja

**Anketa v Zagrebu je dovela do načelnega sporazuma  
Osnujejo naj se avtonomni pokrajinski zavodi**

Zagreb 13. septembra. o. V prostorih Delavske zbornice se je vršila danes važna anketa na kateri so bile zastopane po svojih delegatih vse delavske in nameštene organizacije, vse Delavske zbornice. Pokojninski zavod v Ljubljani in ministrstvo za socialno politiko. Na tej anketi so razpravljali o razširjenju pokojninskega zavarovanja. Anketa je dovela do popolnega sporazuma in so se zbrani delegati soglasno izrekli za razširjenje pokojninskega zavarovanja za nameštene na ta način, da se osnujejo avtonomni pokrajinski zavodi. Zato sedaj ni več ne formalnih, ne materialnih razlogov, da bi se izvedlo pooblastilo, ki ga je dobil minister za socialno politiko v finančnem zakonu za razširjenje pokojninskega zavarovanja na vso državo.

Z največjo pozornostjo so zbrani delegati sledili izjavljanjem direktorja Pokojninskega zavoda v Ljubljani dr. Vrančiča, ki je med drugim naglasil, da zavzema Pokojninski zavod stališče, da mora ostati strogo ločeno pokojninsko zavarovanje za delavce in za nameštene. Obojega hkrati ni mogoče izvesti. Za izvajanje pokojninskega zavarovanja za nameštene je potrebno 90 do 100 milijonov, a ravno toliko za pokojninsko zavarovanje delavstva. To pomeni, da bi bilo potrebno 2 odstotka od našega državnega proračuna. Govornik je nato dokazoval, kako hitro se prispelki za socialno in pokojninsko zavarovanje vračajo gospodarstvu in obliki hranarine, pokojnine in naložbe kapitala Pokojninskega zavoda. Če ni mogoče izvesti prostovoljnega, se mora izvesti prisilno pokojninsko zavarovanje, ker je to v interesu same države. Nadalje je dr. Vrančič naglašal, da se

mora pokojninsko zavarovanje v onih delih države, kjer še ne obstoja, izvesti potom posebnih pokrajinskih zavodov, ker ni mogoče združiti pokojninskega zavarovanja z bolniškim zavarovanjem. Pokojninski zavod v Ljubljani ima sedaj okrog 300 milijonov Din kapitala, pa je še vedno deficiten in zato ne more prevzeti na svoje breme zavarovanja v drugih delih države, ker bo že takoj od začetka deficitno. Kar bo manjkalo, bo morala doprinesati država. Po njegovem mnenju bi se moglo razširje-  
nje pokrajinskega zavarovanja izvajati že s 1. januarjem prihodnjega leta. Ljubljanski Pokojninski zavod je pripravljen organizirati pokojninsko zavarovanje v drugih pokrajinah in izvežati potrebno uradništvo. Ob koncu je bila sprejeta resolucija, ki ugotavlja:

1. Osnovo za razširjenje pokojninskega zavarovanja naj tvori pooblastilo ministra socialne politike v finančnem zakonu, zavarovanje pa naj se izvede na osnovi obstoječega pokojninskega zakona za Slovenijo in Dalmacijo.
2. Razširjenje zavarovanja naj se izvede takoj.
3. Zavarovanje naj bo integralno ter naj se razširi na vse kraje države, na vse gospodarske panoge in na vse kategorije nameščenecv.
4. Nosilec tega zavarovanja naj bodo samostojni Pokojninski zavodi.
5. Novelizacija zakona o pokojninskem zavarovanju naj se izvede šele po razširjenju zavarovanja na vso državo.

## Uredba o veleblagovnicah ne bo podaljšana

Beograd, 13. septembra. Uredba o prepovedi ustanavljanja trgovinskih obratov velikega obsega, ki prepoveduje ustanavljanje trgovinskih obratov velikega obsega (vleblagovnic, velikih magacinov) ali razširjenje že obstoječih obratov velikega obsega, bo prenehala veljati 27. oktobra, ker je bila uveljavljena 27. oktobra 1934. z veljavnostjo dveh let.

Kakor doznava »Jugoslovenski kurir« na merodajnem mestu, ta uredba ne bo

več podaljšana. S tem bo postal brez predmeta spor zaradi družbe »Ta-Ta«, ki je v Beogradu ustanovila veleblagovnico in namerava enake veleblagovnice ustanoviti tudi v drugih velikih mestih. Zlasti bo postal brezpredmeten spor med družbo »Ta-Ta« in beograjsko občino glede vprašanja, ali ustanovitev veleblagovnice Ta-Ta nasprotuje gornji uredbi. V beograjskih trgovskih krogih vlada zaradi tega precejšnje vznemirjenje.

### Povratek kraljevske rodbine v Beograd

Beograd, 13. septembra. AA. Davi ob devetih so prispeli z Bleda v Beograd Nj. Vel. kr. Nj. Vel. kraljica Marija in Nj. kr. Vis. kraljevića Tomislav in Andrej. Kraljevske rodbine so pričakovale na topčiderski postaji kraljeva namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, zastopnik predsednika vlade in notranji minister dr. Korošec, vojni minister armijski general Ljubomir Marić, dvorne dame ter člani civilnega in vojaškega doma Nj. Vel. kralja.

### Močan potres v Beogradu

Beograd, 13. septembra. AA. Davi ob 4:36 so aparati seizmološkega zavoda na Tasmajdanu zabeležili pričetek precej močnega potresa v daljavi 90 km od Beograda. Makimalno premikanje tal v Beogradu je bilo

ob 4:32 in je znašalo 108 mikronov v valovni periodi po eno sekundo. Aparati so prenehali beležiti potres ob 4:6. V epicentru je potres dosegel 6 do 7 stopinj jakosti po Forrel-Mercallijevi skali. V Beogradu je imel jakost 3 do 4 stopenj. V mestu so le zažvenketala stekla na oknih in so se zamažale luči v sobah.

### Nenavadna nesreča

Oslo, 13. septembra AA. Velika lavina se je zvalila povsem nenadoma v jezero Len, tako da je jezero v hipu prestopilo bregove in se razlilo po okolici ter popolnoma uničilo dve vasi. Po prvih vestih je katastrofa zabeležila 100 človeških žrtv. Očividno pa so bile te vesti prebitane. Vendar je gotovo, da je utonilo sprčo nenadne poplave vsaj 50 ljudi.

**Naročniki ponedeljskega  
„Jutra“ prejemaajo revijo  
„Življenje in svet“ zastonj.**





